

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W Kolonowskiem
ZA ROK 2021**

Kolonowskie, dnia 10marzec 2021

Niniejszy dokument stanowi roczne sprawozdanie, które zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka składa radzie gminy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

MGOPS w Kolonowskim w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z poniższych ustaw i rozporządzeń:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych ,
3. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
5. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 22 lipca 2011r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
9. Uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
10. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny bądź też jakość życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum. Jej celem jest wspieranie działań osób i rodzin mających na celu zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna ma także na celu umożliwienie osobom i rodzinom bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Celem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin. Chodzi o profilaktykę, która należy do najtrudniejszych zadań pomocy społecznej, bowiem wymaga większego profesjonalizmu pracowników socjalnych, współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami np. szkołą, policją oraz poszukiwania odpowiedzi na pytanie, kiedy osoba lub rodzina zrobiła pierwszy krok, który doprowadził ją do trudnej sytuacji.

Działalność Ośrodka oraz realizowane zadania finansowane są z budżetu gminy oraz dotacji z budżetu państwa.

Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolonowskiem na rok 2021 wynosił **7.844.967,25 zł**.

KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z Art. 17 ust 18 Ustawy o pomocy społecznej. W roku sprawozdawczym Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolonowskiem zatrudniał 19 osób (z tego 3 osoby przebywają na urlopie macierzyńskim lub wychowawczym). Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z Art. 110 ust. 11 Ustawy jw. OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W roku 2021 zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania. Ponadto w ośrodku zatrudnieni są: Kierownik, Główna Księgowa, księgowa, Inspektor ds. obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, Asystent rodziny oraz 8 opiekunek domowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolonowskiem realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2020 roku udzielił pomocy finansowej oraz pomocy w formie świadczeń niepieniężnych **139 rodzinom (193 osoby w rodzinach)**, w tym **51 rodzin (121 osób)** skorzystało ze wsparcia wyłącznie w formie pracy socjalnej realizowanej przez pracownika socjalnego.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy były: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równoczesne wystąpienie kilku przesłanek.

Tabela 2. – Powody przyznania pomocy przez OPS w 2021 roku		
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Długotrwała lub ciężka choroba	48	69
Ubóstwo	32	45

Niepełnosprawność	34	61
Bezrobocie	28	63
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	40	66
Alkoholizm	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	16	76
Przemoc w rodzinie	2	6
Sytuacja kryzysowa	1	4
Zdarzenie losowe	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	4

Tabela 4. Wydatki na świadczenia udzielone przez OPS w 2021 roku, na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Zadanie/forma pomocy	Wysokość środków finansowych	Dane liczbowe
1. Zasiłki i pomoc w naturze:		
zasiłki celowe (np. koszty leczenia, drobne remonty, zakup odzieży, żywności, opału itp.)	65.200,00 w tym dotacja z BP: 17.760,00 (zasiłek celowy na zakup posiłku)	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 44 liczba rodzin: 43 liczba osób w rodzinach 120
posiłki dla dzieci i młodzieży	35.500 z tego dotacja w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”: 21.300	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 45
zasiłki okresowe (przyznawane z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego)	44.740 budżet państwa: 44.740	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 25 liczba rodzin: 25 liczba osób w rodzinach: 55
zasiłki stałe	98.924 budżet państwa	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 18 liczba rodzin: 18 liczba osób w rodzinach: 20
2. Usługi opiekuńcze	388.562	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 47

3. Odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	339.175	liczba osób, którym OPS pokrył częściowe koszty pobytu w domach pomocy społecznej: 15
4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3.780 budżet państwa	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 1

Ośrodek Pomocy Społecznej organizował i zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych dla 47 mieszkańców gminy Kolonowskie. Pomoc ta przysługiwała osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy osób drugih, a były jej pozbawione. Koszt usług w 2021 roku wynosił **388.562**

W 2021 roku w domach pomocy społecznej przebywało **15 osób z Gminy Kolonowskie**. Łączny koszt poniesiony przez Gminę wynosił **339 175zł**

Osoby przebywające w domu pomocy społecznej ponoszą odpłatność w wysokości 70% od posiadanego dochodu, jednak nie więcej niż pełen koszt utrzymania. Pozostałą różnicę kwoty do wysokości kosztów utrzymania w placówce dopłacają w kolejności: małżonek, zstępni przed wstępnymi lub inne osoby, a następnie gmina, która skierowała osobę do domu. Z roku na rok budżet środków finansowych Ośrodka na ten cel wzrasta. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania w placówkach za osoby nieposiadające dostatecznych dochodów, z których ponosiłyby pełną odpłatność. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2021 roku kształtował się w wys. **4077,26zł**. w Domu Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich a w br. wynosi **4516,06zł**.

W 2021 roku w domach pomocy społecznej przebywało **15 osób** z Gminy Kolonowskie. Łączny koszt poniesiony przez Gminę wynosił **339 175zł**

W roku 2021 roku wszystkie osoby i rodziny otrzymujące pomoc finansową objęte były wsparciem w formie pracy socjalnej. Praca socjalna skierowana jest na przywrócenie zdolności do samodzielnego funkcjonowania klienta pomocy społecznej. Działalność ta, ma na celu ułatwienie funkcjonowania osób i rodzin oraz rozwijanie poczucia własnej wartości, poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach oraz zasobach lokalnej społeczności. Praca socjalna polega na pracy z rodziną pod kątem rozwiązywania różnorodnych problemów, z którymi osoby zwracają się po pomoc do MGOPS. Pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej (bez wsparcia finansowego i usługowego) objęto **51 rodzin**.

W 2021 MGOPS w Kolonowskim realizował działania wynikające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach tego programu wydawana jest bezpłatna żywność dla osób i rodzin, których dochód nie przekracza 200% (od 26 listopada 2020r. 220%) kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Z tej formy pomocy skorzystało **270 osób, wydano 1080 paczek.**

Poza ustawowymi działaniami realizowanymi przez MGOPS osoby korzystające z pomocy, przeżywające trudności, kryzysy oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz uzależnieniami miały możliwość skorzystania z bezpłatnych porad psychologa. Z pomocy psychologicznej mogą również korzystać dzieci w szkołach. Łączna ilość świadczonych godzin w m-cu – 21. Pracownicy Ośrodka podejmowali działania na rzecz osób i rodzin w celu zapobiegania pogłębianiu się występujących dysfunkcji w ramach porad, które polegały na udzieleniu bezpośredniego wsparcia osobie lub rodzinie przeżywającej sytuację szeroko rozumianego kryzysu np. dotkniętej przemocą, przeżywającej chorobę psychiczną własną lub członka rodziny, kryzys powstały w wyniku nagłej zmiany sytuacji życiowej, straty etc

I. USTAWA O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych MGOPS w Kolonowskim przyznaje i wypłaca:

- 1) zasiłki rodzinne wraz z dodatkami;
- 2) zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, przyznane wg. zasady „złotówka za złotówkę”
- 3) zasiłki pielęgnacyjne;
- 4) świadczenia pielęgnacyjne;
- 5) jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka;
- 6) specjalne zasiłki opiekuńcze;
- 7) świadczenie rodzicielskie;
- 8) jednorazowe świadczenie „Za życiem”
- 9) zasiłek dla opiekuna.

Tabela 5. Wydatki na świadczenia rodzinne w roku 2021	
Rodzaj świadczenia	Wysokość środków finansowych
1. Zasiłki rodzinne	127 515,00
2. Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	
a) urodzenia dziecka	3 000,00
b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	12 955,00

c) samotnego wychowywania dziecka	8 878,00
d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	11 000,00
e) rozpoczęcia roku szkolnego	7 237,00
f) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	9 167,00
g) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	21 565,00
Zasiłki rodzinne z dodatkami (suma 1 + 2)	201 317,00
3. Zasiłki rodzinne „złotówka za złotówkę”	5 097,64
4. Zasiłki pielęgnacyjne	285 772,00
5. Świadczenia pielęgnacyjne	304 269,00
6. Specjalny zasiłek opiekuńczy	6 200,00
7. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	19 000,00
8. Świadczenie rodzicielskie	73 566,00
9. Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	4 000,00
10. Zasiłek dla opiekuna	11 840,00
OGÓŁEM ŚWIADCZENIA RODZINNE (dotacja)	911 061,64

II. USTAWA O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW.

Na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów MGOPS w Kolonowskiem:

- 1) przyznaje i wypłaca świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 2) podejmuje działania aktywizacyjne względem dłużników alimentacyjnych.

W 2021r. ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało **15 osób** uprawnionych.

Tabela 8. Wydatki na świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego w roku 2021	
Wyszczególnienie	Wysokość środków finansowych (w zaokrągleniu do pełnych złotych)
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	58 197,84
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych	54 751,23

Dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników	14 945,87
---	------------------

Tabela 9. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2021	
Wyszczególnienie	Liczba osób wobec których podjęto działania
Wystąpienie z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużników do innych gmin	9
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych	4
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	2
Poinformowanie urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	3
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
Złożenie do prokuratury wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	7
Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
Przekazanie informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego	1 x m-c
Wnioski o przyłączenie / wszczęcie postępowania egzekucyjnego	10
Wezwanie dłużnika do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego	4
Decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
Wystąpienie z zapytaniem do CEPIK	0
Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowe od dłużnika	4
Wystąpienie do starosty o zwrot odebranego prawa jazdy	1

III. USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY – PRYZNAWANIE I WYPŁATA STYPENDIÓW I ZASIŁKÓW SZKOLNYCH.

Na podstawie ustawy o systemie oświaty MGOPS w Kolonowskim przyznaje i wypłaca pomoc materialną o charakterze socjalnym w postaci:

1. stypendiów socjalnych,
2. zasiłków szkolnych.

Tabela 13. Liczba złożonych wniosków - rok szkolny 2020/2021			
Liczba wniosków o przyznanie stypendium szkolnego	Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	Liczba wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego	Liczba przyznanych zasiłków szkolnych
4	4	-	-

Tabela 14. Liczba złożonych wniosków - rok szkolny 2021/2022			
Liczba wniosków o przyznanie stypendium szkolnego	Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	Liczba wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego	Liczba przyznanych zasiłków szkolnych
5	5	-	-

Tabela 15. Wydatki na stypendia i zasiłki szkolne - 2021								
Stypendia szkolne			Zasiłki szkolne			Ogółem		
Ogółem	Środki własne gminy	Dotacja celowa z budżetu Państwa	Ogółem	Środki własne gminy	Dotacja celowa z budżetu Państwa	Wykonanie	Środki własne gminy	Dotacja
3769,60	754,60	3015,00	-	-	-	3769,60	754,60	3015,00

USTAWA O POMOCY PAŃSTWA W WYCHOWYWANIU DZIECI (500+)

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka w kwocie 500,00 zł na dziecko.

Tabela 6. Dane dotyczące świadczeń wychowawczych – rok 2020		
1	Liczba rodzin otrzymujących świadczenie	544
2	Liczba dzieci otrzymujących świadczenie	1782
5	Kwota wypłaconych świadczeń:	5113290

Poza posiłkami pomoc w formie dożywiania realizowana jest w formie zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłku.

Tabela Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych w roku 2021	
Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba rodzin	39
Liczba osób w rodzinach	114
Kwota świadczeń (w zł)	44400
z tego:	
środki własne	17760
dotacja	26640

Oplacanie składek zdrowotnych za osoby uprawnione do zasiłku stałego .

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobom uprawnionym do pobierania zasiłku stałego jest opłacana składka na ubezpieczenie zdrowotne. W 2020 r. składki opłacono 95 osobom. Roczny koszt świadczeń wyniósł 47 593 zł

1.1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

2. Sposoby i warunki wspierania rodzin biologicznych z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, jak i rodzin zastępczych reguluje Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wskazuje jako podstawowe formy pomocy objęcie ww. środowisk wsparciem asystentów rodziny oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
3. W ramach Programu zatrudniono 1 asystenta rodziny, który opieką objął 14 rodzin.
4. Kwota zatrudnienia asystenta rodziny wynosiła w 2021r. 35395zł.
Ponadto ośrodek pomocy pokrywał częściowe koszty utrzymania 9 dzieci w rodzinach zastępczych. Kwota wydatkowanych środków na ten cel to 39 825 zł.

5. Współpraca z organizacjami, innymi instytucjami i podmiotami

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Kolonowskim w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

- 1) **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich** – w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, kierowania osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, itp.
- 2) **Powiatowym Urzędem Pracy** – w celu rozwijania aktywnej polityki rynku pracy, przeciwdziałania i zapobiegania bezrobociu, w kierunku odzyskania zdolności funkcjonowania w środowisku, osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto systematycznie prowadzona jest współpraca polegająca na wymianie opinii, informacji,

doświadczeń między pracownikami Ośrodka a pracownikami Urzędu celem wypracowania wspólnych działań na rzecz aktywizowania osób bezrobotnych.

3) **Komisariatem Policji** – w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, bezdomnych, demoralizacji nieletnich oraz w zakresie zabezpieczenia osób chorych i starszych przed skutkami zimy, w pracy z klientami tzw. „trudnymi” współpraca z policjantami dzielnicowymi, a także korzystamy z asysty w sytuacjach zagrożenia w czasie wykonywania czynności służbowych.

4) **Sądem Rejonowym** – w zakresie wydania zarządzeń odnośnie władzy rodzicielskiej w środowiskach wskazujących na zaniedbywania dzieci, kierowanie osób na leczenie psychiatryczne bez zgody uczestnika oraz kierowania do domów pomocy społecznej bez zgody uczestnika w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska, natomiast w przypadku rodzin patologicznych objętych nadzorem kuratorskim współpracujemy z kuratorami sądowymi i społecznymi itp.

5) **Prokuraturą Rejonową** – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, podejrzenia o wykorzystywanie seksualne, zaniedbywanie lub innych spraw naszych klientów wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego.

6) **Ochroną zdrowia** – w sprawie o wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów, wypełniania dokumentów dla osób ubiegających się o skierowanie do domów pomocy społecznej lub zakładów opiekuńczo-leczniczych, itp.

7) **Szkołami** – współdziałanie pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także z dyrektorami szkół w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego oraz ferii zimowych i kolonii letnich.

8) **Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** przy Urzędzie Miasta w Bystrzycy Kłodzkiej – kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na przymusowe leczenie odwykowe.

9) **Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną** – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.

10) **Środowiskowym Domem Samopomocy**- w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie.

11) **z organizacjami pozarządowymi.** – w zakresie prowadzonej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i do pielęgnacji chorych.